

סקר ציפיות בתעשייה

לחודשים אוקטובר - דצמבר 2020

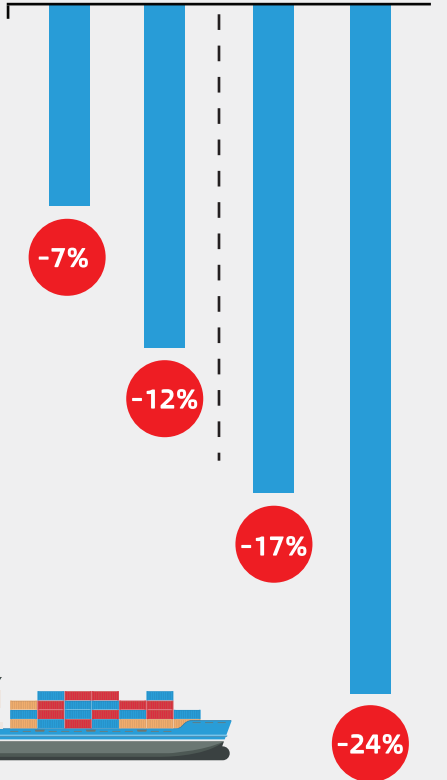

התעשיינים צופים התכווצות ניכרת ביצוא על רקע ההחמרה בהגבלות

משלוחי יצוא

משבר הקורונה לעומת תקופה מקבילה אשתקד, מאזן נטו

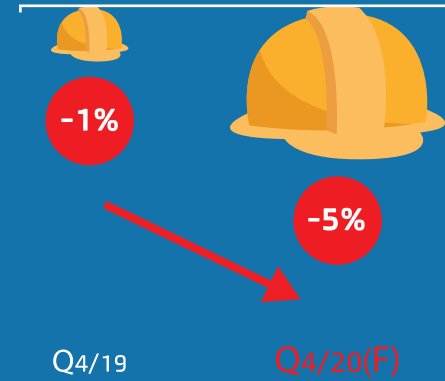
Q3/19 Q4/19 Q3/20 Q4/20(F)

התעשיינים צופים: פיטורים נוספים ברבעון הקרוב

מועסקים בתעשייה

ציפיות התעשיינים לרבע האחרון של השנה לעומת התקופה המקבילה 2019, מאזן נטו

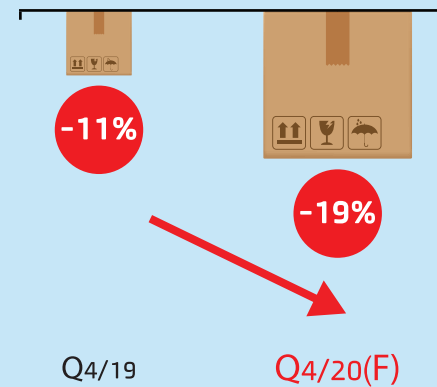
Q4/19

Q4/20(F)

ציפיות להמשך התכווצות תפוקת התעשייה

תפוקת התעשייה

ציפיות התעשיינים לרבע האחרון של השנה לעומת התקופה המקבילה 2019, מאזן נטו

Q4/19

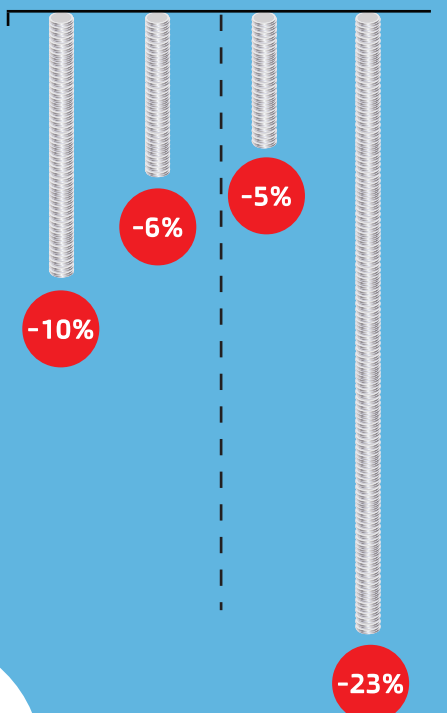
Q4/20(F)

התעשיינים צופים העמקת הנסיגה במכירות על רקע הסגר השני

מכירות לשוק המקומי

משבר הקורונה לעומת תקופה מקבילה אשתקד, מאזן נטו

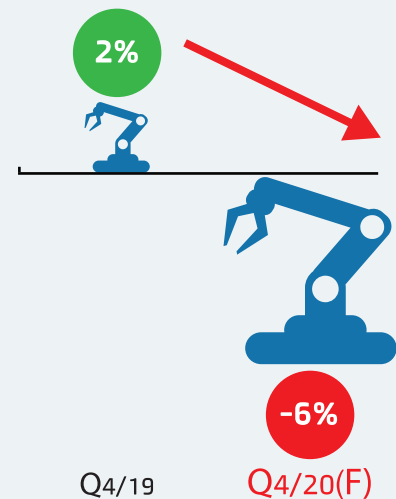
Q3/19 Q4/19 Q3/20 Q4/20(F)

צפי לקיטון נוסף בהשקעות בתעשייה

השקעות בתעשייה

ציפיות התעשיינים לרבע האחרון של השנה לעומת התקופה המקבילה 2019, מאזן נטו

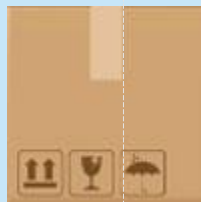
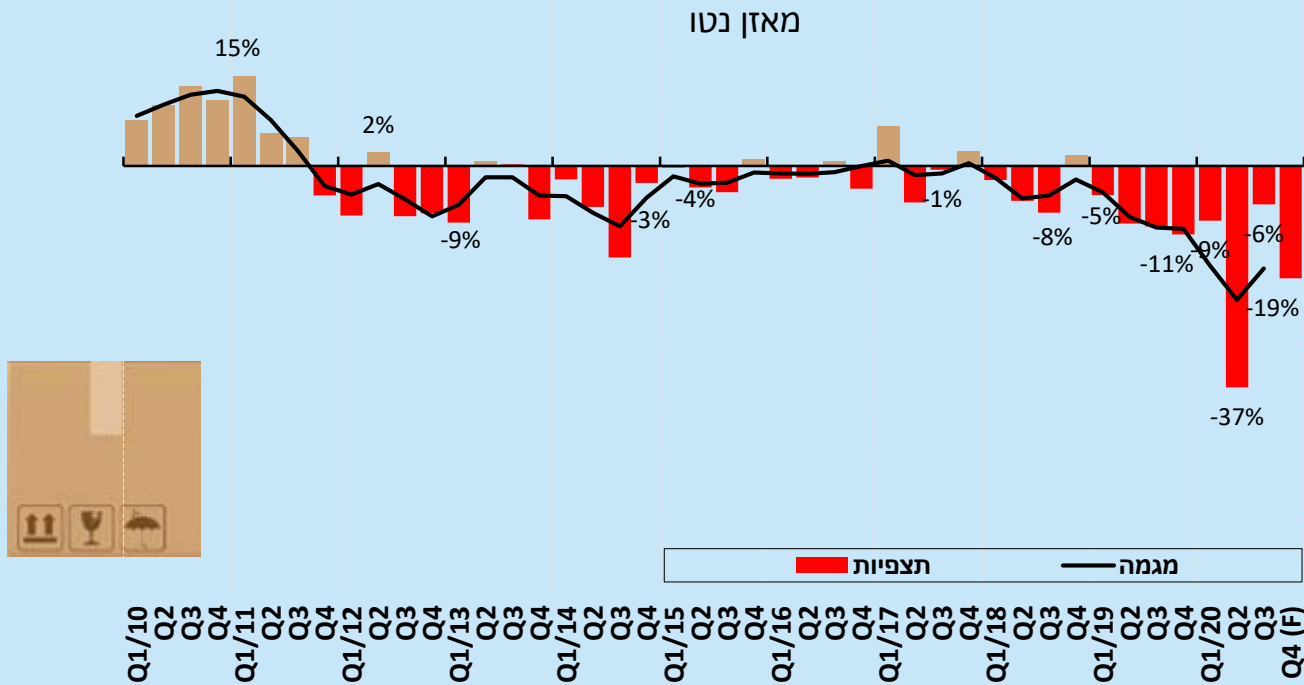
Q4/19

Q4/20(F)

תפוקת התעשייה

תפוקת התעשייה, 2010 - 2020

- ברבע השלישי של 2020 חלה האטה בקצב הנסיגה בתפוקת התעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו^[1] שלילי של כ-6%, זאת בהמשך לירידה בקצב חד ביותר של כ-37% ברבע השני של 2020. ההאטה בקצב הירידה מיוחסת להקלות בפתיחת המשק והחזרה לשגרה ההדרגתית בפעילות העסקית לאחר הסגר הראשון שהחל בסוף מרץ 2020. במקביל, קיימת השפעת עונתית על רקע חגי תשרי שחלו במהלך חודש ספטמבר 2020.

- במקביל, חלה התכווצות בניצולת הציוד בתעשייה: מאזן נטו² שלילי של כ-9%, בהמשך להתכווצות חדה של כ-29% בסקר הקודם. מנגד, דווח על מאזן נטו² חיובי של כ-1% בכל אחד ממלאי חומרי הגלם ומלאי המוצרים המוגמרים.

- לרבע האחרון של 2020 צופים התעשיינים ירידה בתפוקתם, תוך העמקה בקצב: מאזן נטו שלילי חזוי חד של כ-19%^[2] זאת בשל הטלת סגר שני וצמצום הפעילות העסקית לאור עלייה בקצב התחלואה בנגיף הקורונה בישראל.

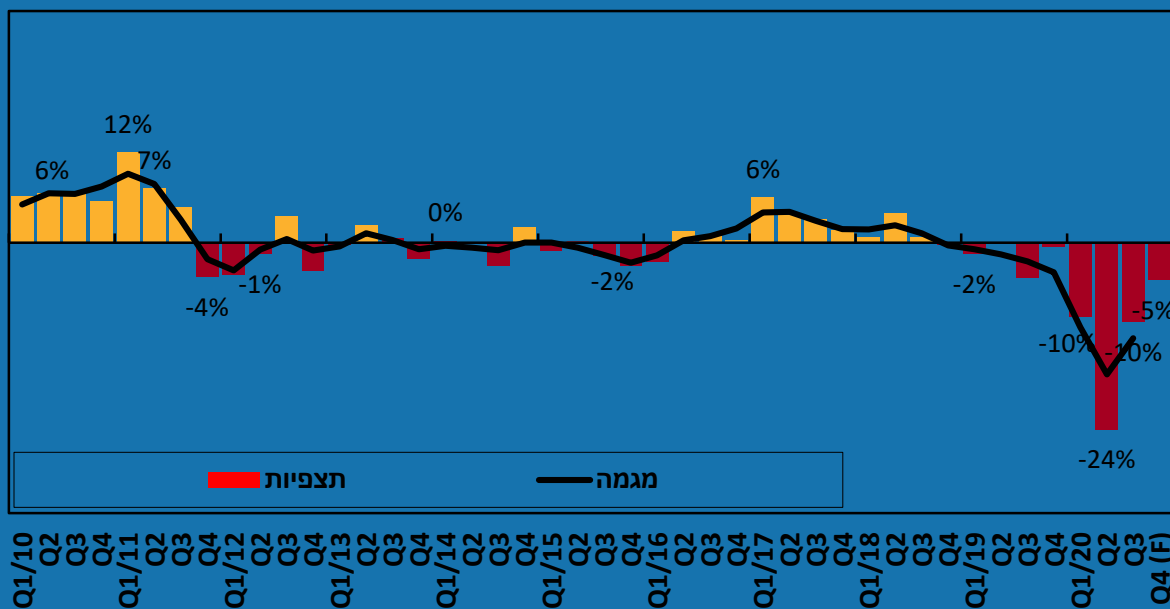
[1] מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.
[2] מאזן נטו חזוי, מנוכה מקדם הטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2004-2013) בין תחזיות התעשיינים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם הטייה בנספח מתודולוגי.

מועסקים בתעשייה

מועסקים בתעשייה, 2010 - 2020

מאזן נטו

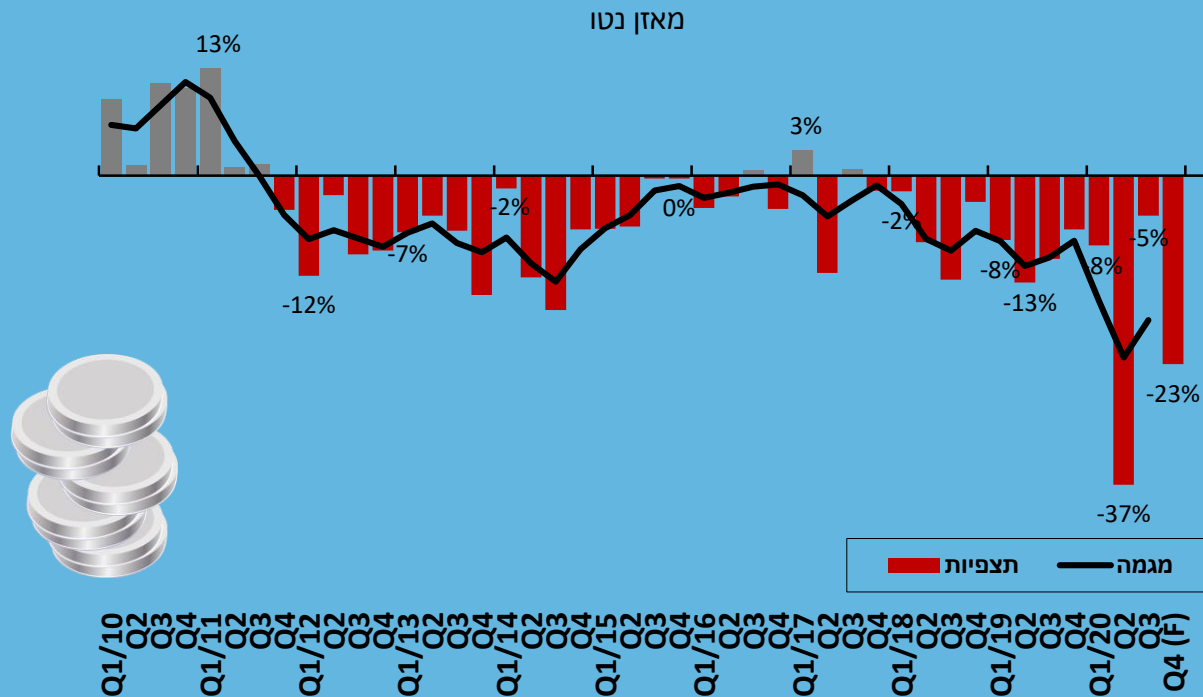
- ברבע השלישי של 2020 נרשמה האטה בקצב הירידה במצבת העובדים בתעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו² שלילי של כ- 10%, זאת לאחר דיווח שלילי חד ביותר של כ- 24% ברבע השני של 2020.

- לנוכח משבר הקורונה, הקושי בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה נמשך, אך בהיקפים נמוכים לעומת התקופה טרם המשבר: אחוז התעשיינים המדווחים על קושי ברבע השלישי של 2020 עמד על כ- 73%, לעומת שיעור של כ- 88% בממוצע שנת 2019. כך, כ- 16% משיבי הסקר העידו כי אינם זקוקים לעובדים מקצועיים חדשים בתקופה הנסקרת, לעומת כ- 4% בלבד בשנת 2019.

- להערכת התעשיינים, ברבע האחרון של 2020 צפויה האטה בקצב צמצום מצבת העובדים בתעשייה: מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ- 5%, זאת ככל הנראה על רקע ההתכווצות הניכרת ברבע הקודם.

מכירות לשוק המקומי

מכירות לשוק המקומי, 2010 - 2020

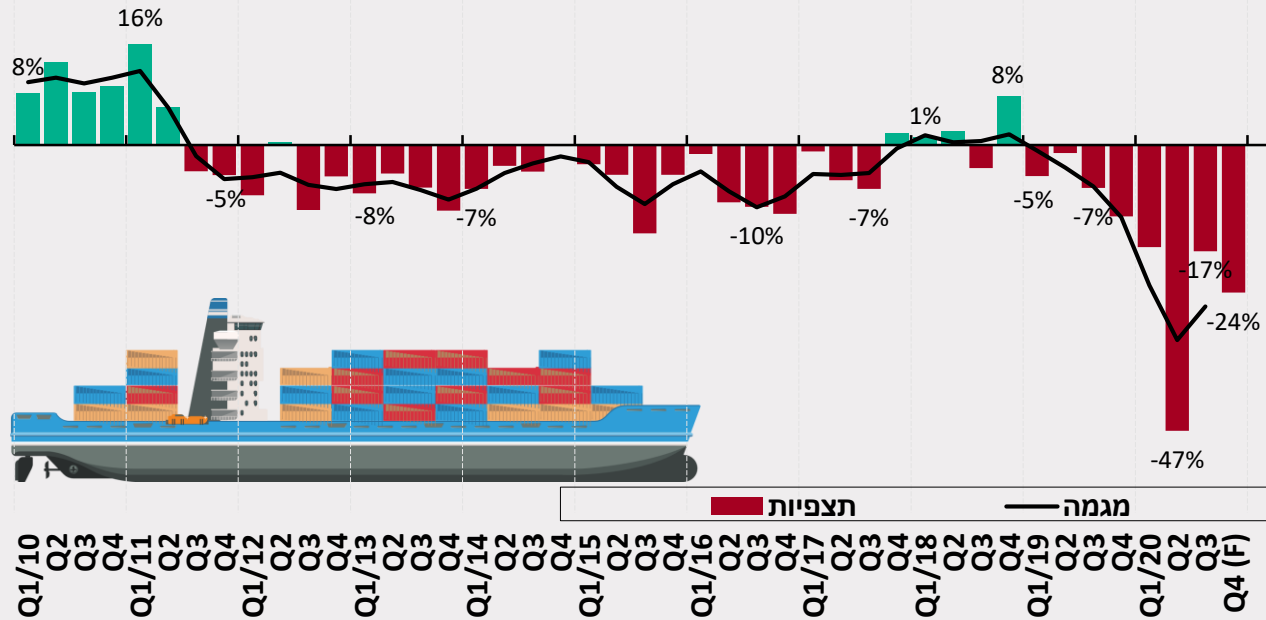
ברבע השלישי של 2020 נמשכה הנסיגה במכירות התעשייה לשוק המקומי, תוך האטה בקצב: מאזן נטו² שלילי של כ- 5%, זאת בהמשך למאזן נטו² שלילי חד ביותר של כ- 37% בסקר הקודם, המשקפת ירידה בביקושים בתקופה הנסקרת בשל התפשטות הנגיף.

לרבע האחרון של השנה צופים התעשיינים צמצום ניכר במכירות לשוק המקומי: מאזן נטו חזוי³ שלילי חד של כ- 23%, אשר משקף פאסימיות רבה באשר להתפתחות המכירות המקומיות, על רקע הגבלות הסגר השני והעלייה בתחלואה. חשוב להדגיש, כי תחזית זו הינה מדאיגה ביותר לאור חגי תשרי החלים במהלך החודשים ספטמבר – אוקטובר 2020 והינם בעלי השפעה חיובית על המכירות לשוק המקומי.

משלוחי יצוא

משלוחי יצוא, 2010 - 2020

מאזן נטו

ברבע השלישי של השנה נרשמה התכווצות במשלוחי היצוא: מאזן נטו² שלילי של כ- 17%, בהמשך למאזן נטו² שלילי חד ביותר של כ- 47% ברבע השני של השנה, זאת בשל שיבושים בנתיב האווירי למשלוח סחורות וירידה בהיקף ההזמנות העולמיות כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה.

במקביל, נמשכה השחיקה ברווחיות היצוא: מאזן נטו² שלילי חד של כ- 43% ברווחיות היצוא, בהמשך למאזן נטו² שלילי של כ- 34% ברבע השני של 2020.

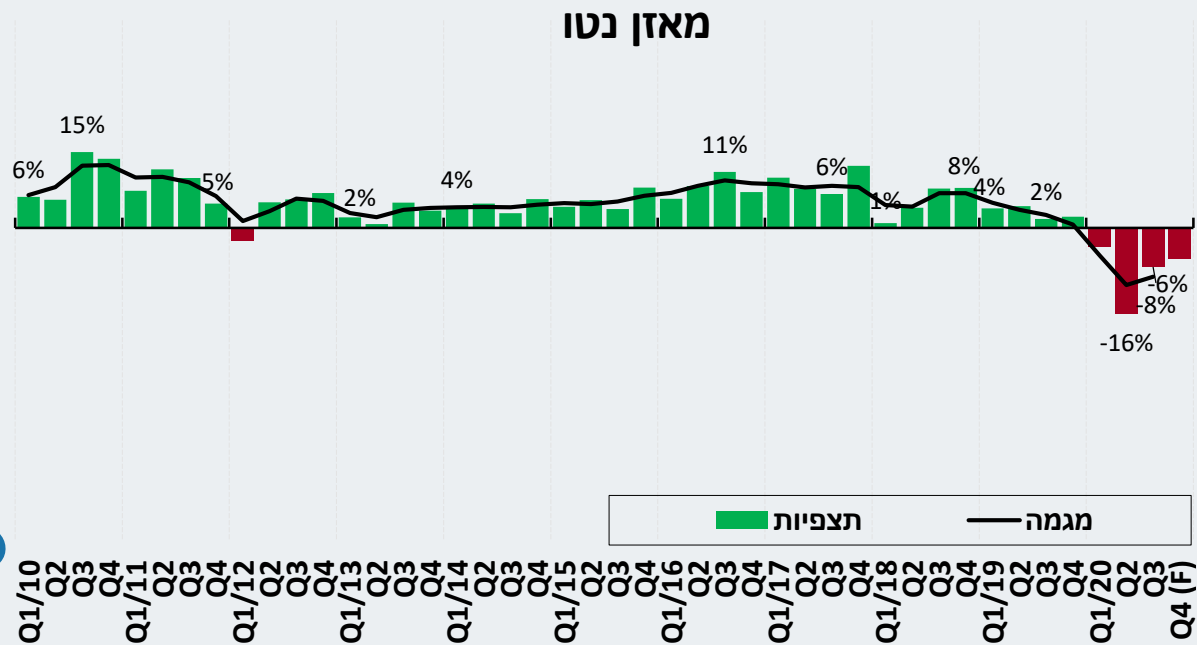
כמו כן, ירידה נוספת נרשמה במחירי היצוא במונחי מט"ח ברבע השלישי של השנה: מאזן נטו² שלילי של כ- 16%, בהמשך למאזן נטו² שלילי של כ- 21% בסקר הקודם. ירידת מחירים זו, נגזרה בין היתר מייסוף בשערו של השקל ביחס לדולר, זאת לצד קשיי היצואנים בתחרות הגלובלית הקשה, אשר מאלצת אותם בהתמדה להוריד מחירים במונחי מט"ח.

לרבע האחרון של השנה צופים התעשיינים המשך נסיגה במשלוחי היצוא, תוך העמקה בקצב: מאזן נטו שלילי חזוי³ חד של כ- 24%, לצד צפי לירידה נוספת במחירי היצוא במונחי מט"ח (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ- 18%). זאת הן על רקע העלייה בתחלואה והתפשטות נוספת של נגיף הקורונה ברחבי העולם והן כתוצאה מירידה בהיקף פעילות המפעלים המקומיים לנוכח הנחיות ומגבלות הממשלה.

הגורמים העיקריים שבלמו את צמיחת היצוא לפי דירוג היצואנים הם: ביקושים עולמיים, שער חליפין, קשיי שיווק וחדירה לשווקים מחירים עולמיים ועלויות ייצור מקומיות.

השקעות בתעשייה

השקעות בתעשייה, 2010 - 2020

- ברבע השלישי של 2020 נמשכה הנסיגה בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים: מאזן נטו² שלילי של כ- 8%, בהמשך למאזן נטו² שלילי בשיעור של כ- 16% ברבע השני של השנה.

- כמו כן, דיווחו התעשיינים על עלייה בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו² חיובי של כ- 8% בתקופה הנסקרת, בהמשך למגמת עלייה בהוצאות אשר נמשכת זה למעלה מעשור.

- לרבע האחרון של השנה צופים התעשיינים המשך ירידה בהשקעות התעשייה, תוך האטה בקצב: מאזן נטו שלילי³ של כ- 6%. צמצום זה הינו צעד נוסף אותו נוקטים התעשיינים כהתמודדות עם השלכות נזקי המשבר. בנוסף, צופים התעשיינים המשך עלייה בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו חזוי³ חיובי של כ- 12%.

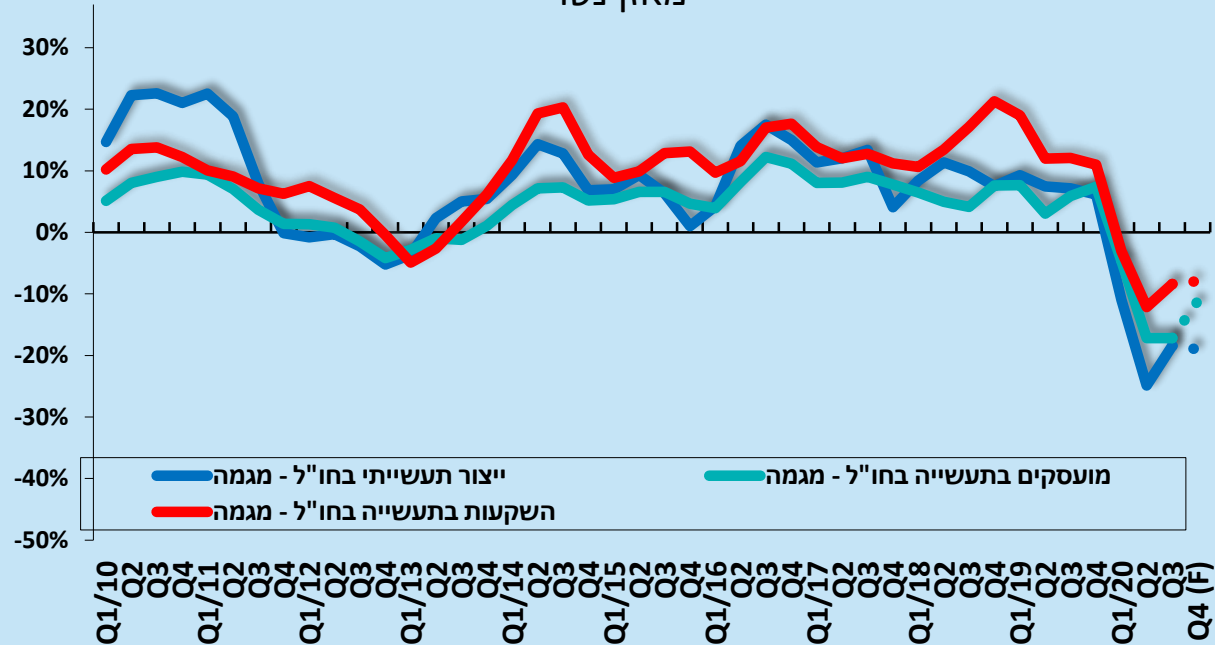
- ברבע השלישי של 2020 נמשך הקושי בקבלת אשראי חדש: כ- 58% מהתעשיינים שנזקקו לאשראי חדש, נתקלו בקושי בקבלתו, בהמשך לשיעור של כ-52% ברבע השני של 2020. במקביל, המשיכו התעשיינים לדווח על קשיים בשמירה על מסגרת אשראי קיימת: כ- 49% מהתעשיינים דיווחו על קושי בהמשך לכ- 55% בסקר הקודם.

הפעילות הרב לאומית

הפעילות הרב לאומית בחו"ל, 2010 - 2020

מאזן נטו

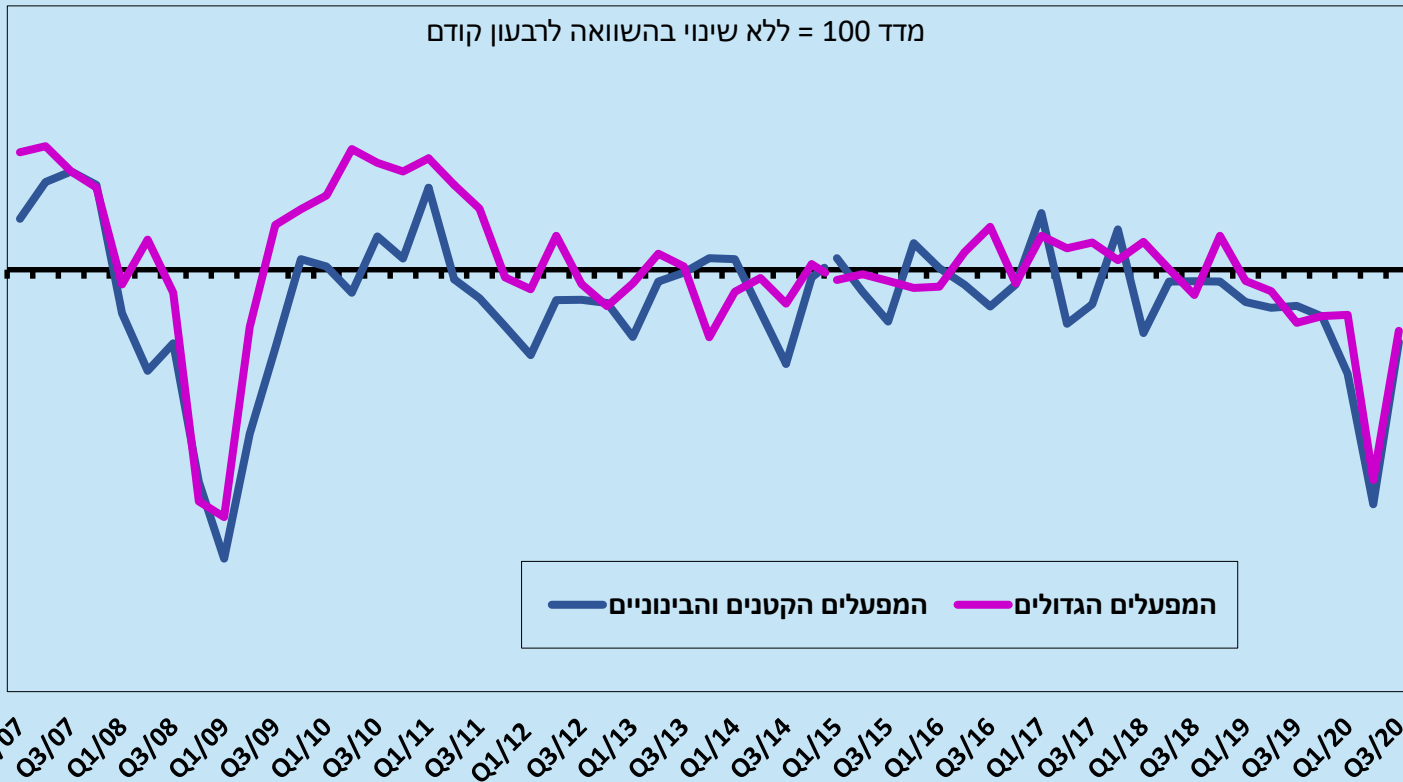

- ברבע השלישי של 2020 נרשמה נסיגה בתפוקת המפעלים בחו"ל: מאזן נטו² שלילי של כ-5%, בהמשך למאזן נטו שלילי חד ביותר של כ-45% ברבע השני של 2020.
- במקביל, נרשמו פיטורי עובדים בחו"ל: מאזן נטו² שלילי של כ-17%, בהמשך למאזן נטו שלילי של כ-24% בסקר הקודם.
- בנוסף, ירידה חלה בהשקעות המפעלים בחו"ל: מאזן נטו² שלילי של כ-3% נרשם ברבע השלישי של 2020, בהמשך למאזן שלילי בשיעור של כ-19% ברבע הקודם.
- לרבע האחרון של השנה צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות המשך התכווצות בפעילותן בחו"ל: נסיגה בתפוקתן בחו"ל (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ-19%), לצד צפי לפיטורי עובדים נוספים (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ-11%) והמשך צמצום בהשקעות (מאזן נטו חזוי³ שלילי של כ-8%).

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים

התפתחות מדד המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים

ברבע השלישי של 2020, מדד המפעלים הקטנים והבינוניים הגיע לרמה של 93.1 נקודות, עלייה של כ- 20% לעומת הרבעון הקודם: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו^[1] של כ- 10% בנתוני התוצר התעשייתי, זאת בהמשך לירידה בקצב ביותר של כ- 42% ברבע השני של 2020. כמו כן, נרשמה האטה בקצב פיטורי העובדים בתעשייה הקטנה והבינונית, דיווח על מאזן נטו של כ- 8% בהמשך למאזן נטו של כ- 23% ברבע הקודם. במקביל, מאזן נטו של כ- 5% נרשם ברכיב ההשקעות ושל כ- 25% ברכיב היצוא (לאחר מאזן נטו של כ- 11% ו-53% בהתאמה ברבע השני של 2020).

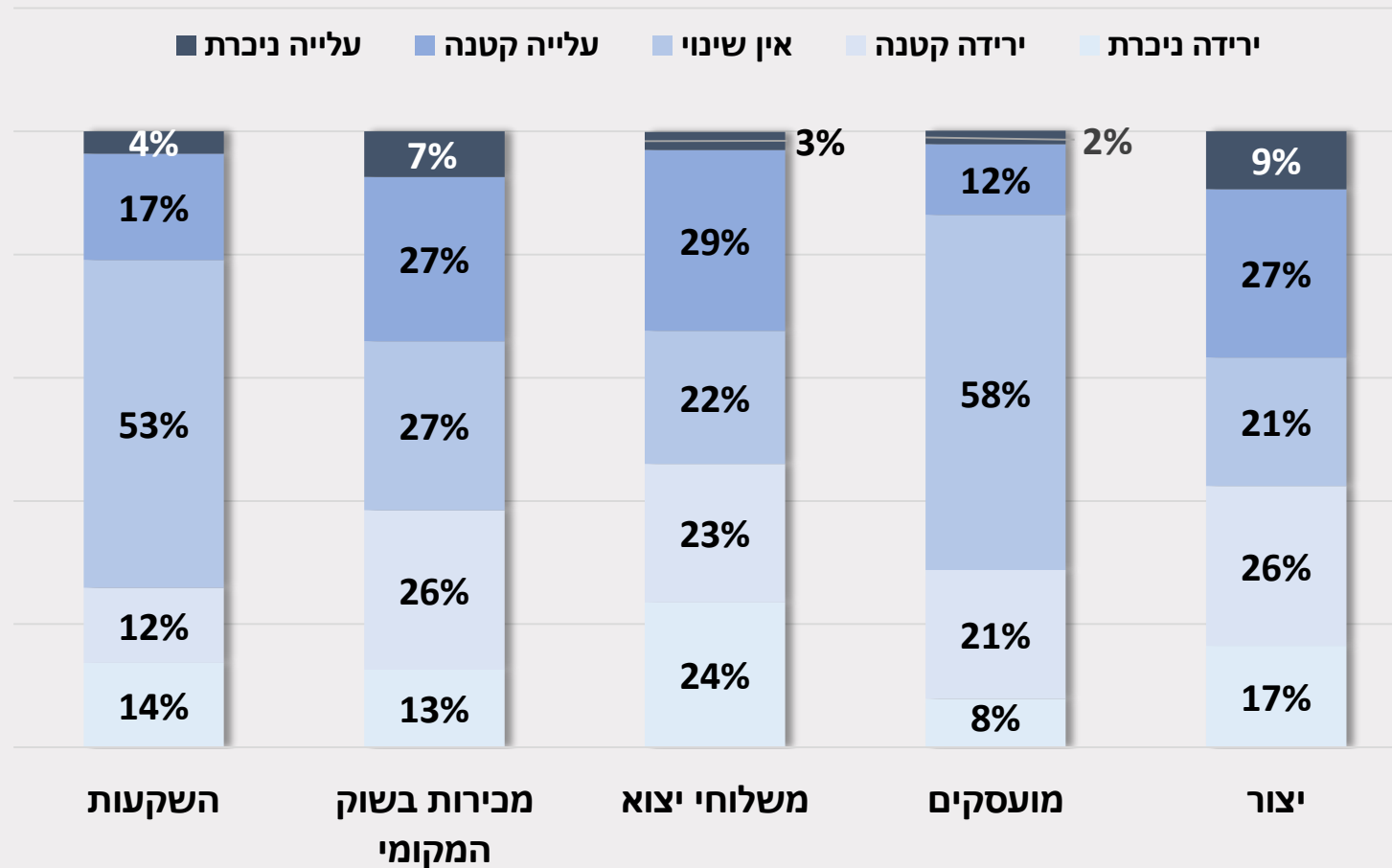
בבחינת מדד המפעלים הגדולים נרשמה עלייה של כ- 18% לעומת מדד הסקר הקודם והגיע לרמה של כ- 94.2. בבחינת רכיבי המדד עולה כי בדומה לתעשיית הקטנים והבינוניים, חלה האטה בקצב הירידה בתפוקת התעשייה (מאזן נטו של כ- 5% לעומת כ- 33% ברבע השני של השנה), לצד דיווח על מאזן נטו של כ- 12% במצבת העובדים במפעלים הגדולים לאחר מאזן נטו של כ- 25% ברבע הקודם. במקביל, מאזן נטו של כ- 10% נרשם ברכיב ההשקעות ושל כ- 13% ברכיב היצוא (לאחר מאזן נטו של כ- 20% ו-42% בהתאמה ברבע השני של 2020).

המדד המשוקלל המוצג בדו"ח זה, מחושב על ידי תשובות המשיבים באינדיקטורים תוצר, מועסקים, השקעות ויצוא. המשקלות שנקבעו לצורך חישוב המדד הינם תוצר (45%), מועסקים (35%), השקעות (10%) ויצוא (10%).

נספחים

התפלגות המשיבים בסקר ציפיות לפי אינדיקטורים עיקריים

תוצאות הרבעון השלישי של 2020

נספח מתודולוגי - מקדם ההטייה

מקדמי ההטייה, באחוזים

(מקדם חיובי = נטייה לאופטימיות יתר, מקדם שלילי = נטייה לפסימיות)

פרמטר	תפוקה	יצוא	שוק מקומי	מועסקים	השקעות
סה"כ תעשייה	4.0	4.0	2.1	-1.6	0.5

החל משנת 2014 מבצע אגף המחקר הכלכלי ניכוי מקדם ההטייה למאזני הנטו המתקבלים מתחזיות התעשיינים, זאת מאחר ובמשך תקופה ארוכה נמצאה הטייה של תחזיות התעשיינים בסקר הציפיות אל מול הדיווחים בפועל. לגבי רוב הפרמטרים, נמצאה הטייה זו חיובית, כלומר נטייה לאופטימיות יתר, ובמיעוטם נמצאה נטייה לפסימיות.

מקדם ההטייה - הפער הממוצע בעשור החולף^[1] שנמצא בין מאזן הנטו של תחזיות התעשיינים^[2] למאזן הנטו של דיווחיהם בפועל לאותו רבעון.

^[1] מהרבע הראשון של 2004 ועד לרבע האחרון של 2013.

^[2] אחוז התעשיינים המדווחים על גידול, פחות אחוז המדווחים על נסיגה, משוקלל לפי עוצמת השינוי המדווחת.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

מילה סויפר-19, מנהלת המחלקה

קלייר סלע, כלכלנית המחלקה

Mila@industry.org.il | 03-5198807